

פרשת כי תבוא תשס"ח

דברים פרק כז

(יא) וַיִּצְוּ מֹשֶׁה אֶת הָעָם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר: (יב) אֵלֶּה יַעֲמְדוּ לְבָרֵךְ אֶת הָעָם עַל הַר גְּרִזִים בְּעֶבְרָכֶם אֶת הַיַּרְדֵּן שְׁמֵעוּן וְלוֹי וַיהוּדָה וַיִּשְׁשָׁכֶר וַיֹּסֵף וּבְנֵימָן: (יג) וְאֵלֶּה יַעֲמְדוּ עַל הַקְּלָלָה בְּהַר עֵיבֵל רְאוּבֵן גָּד וְאֶשֶׁר וַזְּבוּלֹן דָּן וּנְפֹתְלִי: (יד) וְעֵנֹו הַלְוִיִּם וְאָמְרוּ אֵל כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל קוֹל רֶם: ׀ (טו) אַרְוֹר הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה פֶסֶל וּמַסֵּכָה תוֹעֵבַת יִקְוֶק מַעֲשֵׂה יָדַי חֲרָשׁ וְשֵׁם בְּסֻתֵר וְעֵנֹו כָּל הָעָם וְאָמְרוּ אָמֵן: ׀ (טז) אַרְוֹר מִקְלָה אָבִיו וְאָמוּ וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן: ׀ (יז) אַרְוֹר מְסִיג גְּבוּל רֵעֵהוּ וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן: ׀ (יח) אַרְוֹר מְשַׁנֵּה עוֹר בְּדֶרֶךְ וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן: ׀ (יט) אַרְוֹר מִטָּה מְשַׁפֵּט גֵר יְתוֹם וְאֶלְמָנָה וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן: ׀ (כ) אַרְוֹר שֹׁכֵב עִם אִשְׁתּוֹ אָבִיו כִּי גִלָּה כְּנָף אָבִיו וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן: ׀ (כא) אַרְוֹר שֹׁכֵב עִם כָּל בְּהֵמָה וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן: ׀ (כב) אַרְוֹר שֹׁכֵב עִם אֲחֹתוֹ בֵּת אָבִיו אוֹ בֵּת אָמוֹ וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן: ׀ (כג) אַרְוֹר שֹׁכֵב עִם חֲתַנְתּוֹ וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן: ׀ (כד) אַרְוֹר מִכָּה רֵעֵהוּ בְּסֻתֵר וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן: ׀ (כה) אַרְוֹר לֶקַח שֶׁחַד לְהַפְּוֹת נַפְשׁ דָּם נָקִי וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן: ׀ (כו) אַרְוֹר אֲשֶׁר לֹא יִקְיָם אֶת דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת לַעֲשׂוֹת אוֹתָם וְאָמַר כָּל הָעָם אָמֵן:

רש"י
(יב) **לברך את העם** - כדאיתא במסכת סוטה (לב א) ששה שבטים עלו לראש הר גריזים, וששה לראש הר עיבל והכהנים והלוים והארון למטה באמצע הפכו לויים פניהם כלפי הר גריזים ופתחו בברכה ברוך האיש אשר לא יעשה פסל ומסכה וגוי ואלו ואלו עונין אמון. חזרו והפכו פניהם כלפי הר עיבל ופתחו בקללה ואומרים, (פסוק טו) ארור האיש אשר יעשה פסל וגוי וכן כולם עד (פסוק כו) ארור אשר לא יקים: (טז) **מקלה אביו** - מזלזל לשון ונקלה אחיך (לעיל כ"ה, ג): (יז) **מסיג גבול** - מחזירו לאחוריו וגונב את הקרקע לשון והוסג אחור (ישעיה נט, יד): (יח) **משגה עור** - הסומא בדבר ומשיאו עצה רעה: (כד) **מכה רעהו בסתר** - על לשון הרע הוא אומר. ראיתי ביסודו של רבי משה הדרשן י"א ארורים יש כאן כנגד י"א שבטים וכנגד שמעון לא כתב ארור לפי שלא היה בלבו לברכו לפני מותו כשברך שאר השבטים לכך לא רצה לקללו: (כו) **אשר לא יקים** - כאן כלל את כל התורה כולה וקבלוה עליהם באלה ובשבועה:

לא תרצח	אנכי
לא תנאף	לא יהיה לך
לא תגנב	לא תשא
לא תענה	זכור את
לא תחמד	כבד את

בראשית פרק יב

(א) וַיֹּאמֶר יִקְוֶק אֶל אַבְרָם לֵךְ לְךָ מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ: (ב) וְאָעֲשֶׂךָ לְגוֹי גָּדוֹל וְאֶבְרָכְךָ וְאֶגְדַּלְהָ שְׁמֶךָ וְהָיָה בְּרָכָה: (ג) וְאֶבְרָכָה מִבְּרַכְיֶיךָ וּמִקְלָלְךָ אֲרֹר וּנְבָרְכֶוּ בְּךָ כָּל מְשֻׁפָּחַת הָאֲדָמָה: (ד) וְלֵךְ אַבְרָם כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֱלֹוֹי יִקְוֶק וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ לוֹט וְאַבְרָם בֶּן חָמֶשׁ שָׁנַיִם וְשִׁבְעִים שָׁנָה בְּצֵאתוֹ מִחָרָן: (ה) וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת שָׂרִי אִשְׁתּוֹ וְאֵת לוֹט בֶּן אָחִיו וְאֵת כָּל רְכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחָרָן וַיֵּצְאוּ לְלַכְתּוֹ אַרְצָה כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ אַרְצָה כְּנָעַן: (ו) וַיַּעֲבֵר אַבְרָם בְּאַרְץ עַד מְקוֹם שְׁכָם עַד אֵלוֹן מוֹרָה וְהַכְּנַעֲנִי אַז בְּאַרְץ: (ז) וַיִּרְא יִקְוֶק אֶל אַבְרָם וַיֹּאמֶר לְזָרְעֶךָ אֶתְּךָ אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת וַיָּבֹו שָׁם מְזַבֵּחַ לִיקְוֶק הַנִּרְאָה אֱלֹוֹי: (ח) וַיַּעֲתֶק מִשָּׁם הַהֵרָה מִקְדָּם לְבֵית אֵל וַיֵּט אֶהְלֵה בֵּית אֵל מִיָּם וְהָעִי מִקְדָּם וַיָּבֹו שָׁם מְזַבֵּחַ לִיקְוֶק וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יִקְוֶק: (ט) וַיִּסַּע אַבְרָם הַלּוֹךְ וַיְסוּעַ הַנֶּגְבָה:

רש"י

(ו) **ויעבר אברם בארץ** - נכנס לתוכה: **אלון מורה** - הוא שכם, הראהו הר גריזים והר עיבל ששם קבלו ישראל שבועת התורה: (ז) **ויבן שם מזבח** - על בשורת הזרע ועל בשורת ארץ ישראל:

Rabbi Brovender's Shiur is sponsored by Dr. Bernard & Robin Cohen
Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.
Visit www.WebYeshiva.org to sign up for the completely free Elul Zman in Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.

שמות פרק כג פסוק יב
 שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מַעֲשֶׂיךָ
 וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תִשָּׁבֵת לְמַעַן
 יָנוּחַ שׁוֹרְךָ וְחֹמְרֶךָ וַיִּנְפֹּשׂ בֶּן
 אֲמֹתֶךָ וְהִגֵּר :

פסורנו
וינפש בן אמתך והגר. ומוזה ימשך שינפש גם כן אמתך והגר, על הפך
 מה שקרה לך במצרים כשהיית שם עבד שלא היתה לך מנוחה, כאמרו
 תכבד העבודה על האנשים ובוזה תזכור יציאת מצרים, כמו שאמר
 בדברות משנה תורה וזכרת כי עבד היית :

ויקרא פרק יט פסוק יד
 לֹא תִקַּלְל חֵרֶשׁ וְלִפְנֵי עֵנָה לֹא
 תִתֵּן מִכְשָׁל וְיִרְאֵת מֵאֱלֹהֶיךָ
 אֲנִי יְקֹנֵךְ :

רש"י
ולפני עור לא תתן מכשל - לפני הסומא בדבר לא תתן עצה שאינה
 הוגנת לו, אל תאמר מכור שדך וקח לך חמור, ואתה עוקף עליו ונוטלה
 הימנו :

דברים פרק ה
 (יא) שְׁמֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ כַּאֲשֶׁר צִוְּךָ יְקֹנֵךְ
 אֱלֹהֶיךָ : (יב) שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעָשִׂיתָ כֹּל
 מְלֹאכֶתֶךָ : (יג) וַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבֵת לִיקְוֹן אֱלֹהֶיךָ
 לֹא תַעֲשֶׂה כֹל מְלֹאכָה אֹתָהּ וּבִנְךָ וּבִתְךָ וְעַבְדְּךָ
 וְאִמְתְּךָ וְשׁוֹרְךָ וְחֹמְרֶךָ וְכֹל בְּהֵמְתְּךָ וְגֵרְךָ אֲשֶׁר
 בְּשַׁעְרֶיךָ לְמַעַן יָנוּחַ עַבְדְּךָ וְאִמְתְּךָ כַּמוֹךָ : (יד)
 וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיִּצְאֶךָ יְקֹנֵךְ
 אֱלֹהֶיךָ מִשָּׁם בְּיַד חֲזָקָה וּבְזֶרַע נְטוּיָה עַל פֶּן צִוְּךָ
 יְקֹנֵךְ אֱלֹהֶיךָ לַעֲשׂוֹת אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת :

פסורנו
(יב) לקדשו כאשר צוך. באותו האופן שצוך במרה
 כי אמנם שצוך שם על השבת הודיע שלא יספיק
 לך שתקדשהו במה שתשבות בו ממלאכה אבל
 שתעסוק בו בתורה ובמצות כאמרו והישר בעיניו
 תעשה והאזנת למצותיו : **למען ינוח עבדך ואמתך**
כמוך. וזכרת כי עבד היית. הנה מצות שביתת
 הבהמה היא כדי שינוח העבד. ומצות מנוחת
 העבד היא זכר ליציאת מצרים שהשבית בה
 הקב"ה את העבודה מן העבדים :

דברים פרק יא
 (כט) וְהָיָה כִּי יִבְיָאֲךָ יְקֹנֵךְ אֱלֹהֶיךָ אֶל הָאֶרֶץ אֲשֶׁר אָמַרְתָּ
 גְּרִזִים וְאֵת הַקְּלָלָה עַל הָרַע יִבְלֶה : (ל) הֲלֹא הִמָּה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן
 אַחֲרֵי דֶרֶךְ מְבֹאֵה הַשֶּׁמֶשׁ בְּאֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי
 הַיֹּשֵׁב בְּעֶרְבָה מוֹל הַגְּלִיל אֶצֶל אֱלוֹנֵי מִרְהָ :

(כט) והיה כי יביאך יקונך אלהיך אל הארץ אשר אמרת
 גרזים ואת הקללה על הרע יבלה : (ל) הלא המה בעבר הירדן
 אחרי דרך מבואה השמש בארץ הכנעני
 הישב בערבה מול הגליל אצל אלונים מרה :

שכם, בין הר גריזים והר עיבל